

Svatá hodina na Zelený čtvrtek I **(Karl Rahner)**

I. část: **Přítomnost Ježíše a jeho života**

Pane Ježíši Kriste, Synu živého Boha, pravý Bože, pravý člověče, jediný v jednotě osoby a v nedělitelné a nesmíšené dvojitosti přirozeností, klaníme se ti, neboť jsi opravdu přítomen uprostřed nás.

Jsi přítomný svým věčným božstvím, skrze něž jsi jedné podstaty, jedné moci a jedné vznešenosti s věčným Otcem, všudypřítomný na všech místech svou nezměrností, ve které žiješ, pohybuješ se a jsi. Ale jsi zde přítomen také se svou lidskou přirozeností. Jsi zde s námi ve svátosti oltářní s tělem i s duší, se svým lidským srdcem. Jsi zde: ten, který byl narozen z Marie Panny, který prožil a protrpěl svůj lidský život s jeho velkými i malými hodinami, s jeho radostmi a slzami, s jeho dlouhým a šedivým všedním dnem i s jeho vrcholnými okamžiky. Jsi zde: ten, který trpěl pod Pontským Pilátem a který byl ukřižován.

Jsi zde: ten, který vyprázdnil kalich utrpení na kříži až do dna. Jsi přítomen se svým vzkříšeným tělem proměněným Boží slávou. Jsi s námi se svým lidským srdcem, kterým zní jásot všech věků, se svým lidským duchem, který hledí na nepřístupné světlo Otce i Syna i Ducha Svatého, věčného, nepochopitelného, trojediného Boha – tváří v tvář. Opravdu, jsi zde přítomen jako člověk. Vidíme tě zrakem víry jako našeho bratra, který je s námi stejné podstaty, přítomného mezi námi. Sluchem víry vnímáme věčný chvalo zpěv, který zpíváš jako velekněz předmodlívající se za celé lidstvo ustavičně věčnému Otcovi v radosti svého oslaveného, božstvím naplněného srdce.

Klaníme se ti, chválíme tě, vzdáváme ti dík, oslavujeme tvou vznešenost, poněvadž jsi chtěl mezi námi přebývat, ty, náš Bůh, naše východisko a původ, náš cíl a konec. Chtěl jsi mezi námi přebývat, ty, člověk jako my, chtěl jsi vyjít od východu, putovat naší těsnou cestou stvořením a slzavým údolím a dojít k samotnému cíli a konci. A přece ty sám jsi cíl a konec. Jsi přítomen mezi námi. Tvůj lidský život zde u nás je nepochopitelně blízká přítomnost. Pozemský průběh tvého života sice minul. Už se nenarodíš jako ubohé dítě. Už nehladovíš a nežízniš, už se neunavíš, už nepláčeš. Pestrá, věčně se proměňující nicotnost toho, co nazýváme lidským životem, neplyne kolem tebe jako kdysi, neproniká už tvou duši, aby tě utvářela. Už neumíráš. To všechno přešlo a zaniklo, a bylo to drahocenné, protože jedinečné a pomíjející. Všechno to minulo, protože také tvoje lidská, stvořená, konečná, proměňující se skutečnost vešla do věčnosti tvého Otce, je v cíli svého dovršení, ve kterém se všechna změna dokončila v definitivní platnost. A ta je přece nej-svobodnější plností života, v níž všechnen uplývající čas byl vyzvednut do jediného věčného nyní, zahrnujícího najednou všechno v jediném. Tvůj lidský život časově minul, ale přitom vešel do Boha.

Přitom však zůstal v nejhlubší přítomnosti, neboť je nyní zcela sjednocen s věčným Bohem, původcem všech věcí, v jehož moudrosti a lásce se všechno pomíjející stává věčnou a trvalou přítomností. Tvůj lidský duch, tvoje lidské srdce vidí a zahrnuje toho, u něhož všechnen čas má svou věčnost, všechno bytí svou věčnou existenci, všechna proměna svůj neměnitelný klid, všechna pomíjejícnost své věčné trvání. Ve věčné moudrosti a samotné Boží lásce může tvé srdce vždy vidět, milovat, přisvědčovat a objímat božskou přítomnost tvého minulého života, protože v něm má tento život svou čistou jsoucnost.

Avšak i v tvém srdci samotném, ó Ježíši, je tvůj minulý život neustálou přítomností. Neboť co se děje v lidském životě, je pouze vnější průběh. Když však tento život zapadne ve tmě prošlé minulosti, zrodil věčné, spoluutvořil v nás svůj díl na duchovním člověku, který je věčný. V pomíjejícím čase v nás nastane něco, co už nepomine. Nejsme jako cesta, po které projede nekonečný vlak okamžiků, a když tyto okamžiky uplynou, je prázdná jako předtím. Jsme spíše podobni pokladnici, v níž každý okamžik při svém loučení zanechává to, co na něm bylo věčného: jedinečnost svobodné lásky a rozhodnutí člověka pro Boha nebo proti němu, neboť tato láska je věčná. Je to, jako když vlny časnosti ve svém věčném stoupání a klesání vždy jemně narážejí na břeh věčnosti a každá vlna, každý okamžik a každý čin tam zanechávají ze sebe to, co je na nich věčné, dobré a zlé. Neboť jsou to prvky věčnosti v řádu času.

Toto věčné dobro či zlo v našich pomíjejících dílech klesá do věčného základu naší duše, proniká do něj a utváří jej, byť je nám skrytý, nikoli však Bohu. A tak v pomíjející pomalosti tvoří to, co je věčné, věčný obraz naší duše a v něm náš věčný osud. A když mine čas, pak vlastně není všechno pryč. Pak se jen rozplynou vody pomíjející a samotnému člověku uvolní a zjeví, co bylo dosud skryto: jeho život tak, jak se ve svém svobodně utvářeném bytí stal věčností.

Tak je tomu i u tebe, ó Ježíši, neboť jsi opravdu člověk a dokončil jsi opravdový lidský život. Proto i v tobě, ne pouze v Bohu, zůstala přítomnost. Ty, který jsi byl učiněn ve svém životě, jsi nyní a navěky. Tvoje dětství sice minulo, ale i nyní jsi stále ten, kdo je prožil tak jako každý člověk, který byl kdysi dítětem. Tvoje slzy oschly. Ale jsi jako každý, kdo jednou plakal, a jeho srdce už nikdy nemůže zapomenout, proč plakal. Tvoje námahy minuly, ale zralost člověka, který je protr-

pěl, je v tobě věčností. Tvůj pozemský život a umírání minuly, ale co se stalo, je v tobě věčné, a proto i mezi námi přítomné. Věčně přítomná je statečnost tvého života, která všechno překonala, láska, která tento život utvářela a proměňovala. Věčně přítomné je tvé srdce, které řeklo ryzí ANO k nepochopitelným úradkům Otce, i tvá poslušnost, věrnost, jemnost, láska k hříšníkům. To vše rostlo v okamžicích tvého života, sílilo a stalo se tvým svobodným činem, tvou vlastní lidskou podstatou.

Tak jsi nyní mezi námi. Vše, čím jsi byl a co jsi žil a trpěl, je proto zde mezi námi přítomné. A ještě z třetího důvodu je tvůj někdejší život mezi námi přítomný v pravém smyslu. Když jsi zde žil, nebylo v tvém poznání a milující lásce přítomno jen tvé tehdejší pozemské okolí, země a národ tehdejší doby. Stáli jsme tam i my, já, můj život, má doba, mé okolí, mé osudy, moje velké i malé hodiny. Ty jsi v tajuplné vroucnosti a v základu své bytosti už všechno věděl, to všechno jsi přijal do svého srdce a nesl se mnou. Proto už tehdy byl tvůj lidský život spoluvytvářen ve vztahu k mému životu. Můj život patří do tvého osudu. I k mému životu jsi řekl své ANO, i za mne jsi se tehdy modlil, i pro mne jsi plakal a děkoval za milosti určené pro mne. Tvůj život měl na zřeteli můj život a utvářel se ve vztahu ke mně, k mému životu. A když se stal věčností a je ve svátosti zde mezi námi přítomný, jsi zde jako ten, kdo zná i mě a miluje mě.

Chceme se ti klanět, ó Ježíši,
klaníme se ti, ó věčný Bože
klaníme se ti!

Náš Vykupiteli přítomný ve svátosti
Ježíši, přítomný mezi námi jako pravý člověk
Živote Ježíšův a jeho smrti, přítomná věčností
v neměnném poznání a vůli stále téhož Otce

Živote Ježíšův a jeho smrti, stále přítomné
v nebeské nekonečnosti tvého Srdce
Přítomný živote Ježíšův a jeho utrpení,
jež stále do sebe přijímáte náš život
Ježíši, opravdu přítomný mezi námi

II. část:

Přítomnost utrpení Ježíšova na Olivové hoře

Ježíši, ty jsi opravdu mezi námi se svým lidským bytím, s tělem a krví, se srdcem a duchem. Jsi u nás i se svým lidským životem, který nezanikl, ale vešel do věčné skutečnosti tvého srdce. Proto trvají i hodiny tvého boje a utrpení na Olivové hoře, které v této hodině chceme uctívat a sdílet ve víře a lásce, ve vážnosti, vděčnosti a smírném soucitu.

Tvůj lidský duch vidí – i nyní ve slávě nebes – věčně neměnnou vůli Otce, který určil tvému životu i hodiny na Olivové hoře. Tvé srdce se i nyní klaní této Otcově vůli. A tvůj duch a tvé srdce jsou přítomny mezi námi. Jsi zde s námi. Ty, který jsi vytrpěl hodiny Getseman. Co jsi tehdy prožil a protrpěl, minulo: žádný smutek a žádné soužení, žádná hořkost a smrtelná úzkost se už nedotkne tvého srdce v blaženosti Otcově, do které jsi vstoupil. Ale všechno to, co jsi tehdy prožil a protrpěl, v tvém srdci zůstalo. Na to nemůžeš zapomenout. Jsi zde u nás svým srdcem, v němž je to vše stále přítomno. Apoštol o tobě říká (*srov. Žid 5,7*), že jsi ve dnech svého pozemského života přinášel s hlasitým výkřikem a se slzami prosby a úpění před toho, který tě mohl ochránit od smrti, a že ses tak na svém těle naučil poslušnosti. Klaníme se tobě, který jsi tehdy na Olivové hoře tolik vytrpěl a voláme:

Smiluj se nad námi!